

TRANSILVANIA

REVISTA

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
===== CULTURA POPORULUI ROMÂN. =====

Apare sub îngrijirea secțiilor științifice-literare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Redactor: OCTAVIAN C. TĂSLĂUANU.

Anul al **XLIIII**-lea.

1912.

SIBIIU.

EDITURA ASOCIAȚIUNII.

Cuprinsul.

I.

Partea științifică-literară.

	Pag.		Pag.
<i>Bancu Axente</i> : Material pentru studiul dialectelor române	184 - 197	<i>Străjanu M.</i> : Herman și Dorothea	96 - 133
<i>B. A.</i> : Necrologuri. 1. Ion Cavaler de Pușcariu. 2. Sidonia Munteanu. Roșca	152 - 154	— Herman și Dorothea	220 - 236
<i>A. Bârseanu</i> : Discurs de deschidere la adunarea generală	489 - 495	* * Vieța culturală în Maramurăș	537 - 541
<i>A. Bârseanu</i> : Cuvânt la inaugurarea bustului George Barițiu	496 - 501		
<i>Bratu Ioan</i> : Monogr. școlii gr.-ort. române din Tilișca (cu ilustr.)	39 - 95	Dări de seamă.	
— Monografia școlii gr.-ort. rom. din Tilișca (cu ilustr.)	198 - 220	<i>Drăganu N. Dr.</i> : Dr. Sztripszky Hiador és Dr. Alexics György: Szegedi Gergely énekeskönyve XVI századbeli román fordításban. Budapest 1911. 232 pag.	273 - 277
<i>Crișan A.</i> : Documente istorice	267 - 273	Insemnări.	
<i>Dătanu E. Dr.</i> : Probl. «Asociaț.»	501 - 508	— Pildă de educație econom.	155 - 157
<i>Drăgan N. Dr.</i> : Notițe etimologice	531 - 333	— Notițe etimologice de Dr. Nic. Drăganu	157 - 158, 531 - 533
<i>Enescu I.</i> : Cooperativele sătești	133 147	— Despărțământul Giurgeu al «Asociațiunii» de O. C. T.	278 - 279
” ” ” ” ” ”	237 - 266	— Cât cheltuște Ungaria pentru agricultură de V. P.	279 - 280
<i>Gagy de Etéd Eug.</i> : Bibliografia istorică rom. pe anii 1909 - 1911	147 - 152	— Pentru țesăturile românești	553
<i>Mateiu I. Dr.</i> : Vieța femeilor în trecutul românesc	169 - 183	— Coperativele în Rusia	554
<i>Osvadă C.</i> : Mișcarea cooperativă (Raport către comit. central)	1 - 38		
<i>Popoviciu Moise</i> : Contribuțiuni la monografia com. Leheceni	509 - 530	Ilustrațiuni.	
<i>G. Precup</i> : Hârtii vechi	534 - 536	— Edificiile școlii din Tilișca. Invățători din Tilișca. Două familii frunțase din Tilișca. Portul țăranilor din Tilișca și Elevii școlii din Tilișca.	
<i>Romul Simu</i> : Program de activitate pentru conferențiarul agron.	572 575		

II.

Partea oficială.

	Pag.		Pag.
Adunarea generală:		— instrucția analfabeților	303
— se decide a se ține în Sibiu	289	— însoțiri	303
— Convocare la adunarea generală din Sibiu	297 298	— expoziții	305
— Raport general	299	— agenturi și biblioteci	306
— membri	299	— publicațiunile «Asociațiunii»	306
— despărțăminte	300	— secțiile științifice literare	309
— prelegerile populare	301	— Biblioteca «Asociațiunii»	310
— conferințele și seratele artistice-literare	302	— Muzeul «Asociațiunii»	310
		— Școala civilă de fete	310
		— Averele «Asociațiunii»	311

	Pag.
— ședințele comitetului central	313
— propuneri	313
— Consemnarea membr. decedați	315
— " " Asoc.	316—351
— Conspect. sumar al membrilor	352—353
— prelegerile populare ținute în cursul anului 1911	354—365
— prelegerile ținute de conferențiarul agronomic al «Asociațiunii» în cursul anului 1911	366—367
— raportul conferențiarului agronomic către comitetul central despre activitatea desfășurată în 1911/12	368—370
— conferințe ținute în cursul anului 1911	371—372
— reprezentațiile art.-literare	373—374
— bibliotecile aflătoare pe teritoriul despărțămintelor «Asociațiunii» cu sfârșitul anului 1911	375—386
— activitatea despărțămintelor în cursul anului 1911	387—406
— tabloul sumar despre activitatea despărțămintelor	407—408
— Biblioteca populară a «Asociațiunii»	409—413
— Muzeul «Asociațiunii»	414—416
— raportul comitetului central asupra socotelilor	417—418
— bilanțul «Asociațiunii»	419—421
— venituri și spese la 31 Decembrie 1911	422—423
— evidența specială a Fondurilor și fundațiilor	424—431
— efectele fondului general	432—433
— efectele fondurilor și fundațiilor	434—436
— evidența Depozitelor spre fructificare	437—438
— bugetul «Asociațiunii»	439—445
— lista bursierilor «Asociațiunii» pe 1911/12	446
— Proces verbal luat în ședința festivă a secț.	557
— Proces verbal luat în prima șed. a adunării gen.	557
— Proces verbal luat în a doua șed. a adunării generale	558
— se stabilește textul unui raport	562
— se prezintă comit.-centr. procesele verbale ale adunării gen.	564
Agenturi:	
— s'au înființat în mai multe comune	162
— " " " " " "	165
— " " " " " "	285
— " " " " " "	291

	Pag.
Analfabeți:	
— cursuri ținute	481
— circulară către dir. desp.	567
— cursuri pentru analfabeți	569—571
Apel:	
— Băncile și «Asociațiunea»	579
— către «Solidaritatea»	579
— către toate băncile	580
Barițiu Gherghe:	
— bustul	161
— centenarul nașterii	281
— " " "	285
— " " "	477
— " " "	479
— " " "	481
Biblioteca populară:	
— secretarul adm. raportează despre starea și încheierea socotelilor «Bibliotecii populare»	163
— se decide a se tipări în «Bibl. pop. Leonard și Gertruda»	291
— Biblioteca populară	582
— Către colecții abon. la bibl. pop.	584
— reclamă pentru bibl. pop.	166
Bugetul „Asociațiunii“:	
— se stabilește bugetul Asoc. pe 1913	481
Căminul studentesc din Seghedin	284
Cărți cumpărate:	
— 60 ex. «Din Carpați» de T. R. Popescu	160
Cărți dăruite:	160, 285
— sau dăruit cărți din publicațiile «Asociațiunii»	160, 285
— sau dăruit cărți din publicațiile «Asociațiunii»	562
— sau dăruit cărți din publicațiile «Asociațiunii»	568
Cărți primite:	
— dl Toronțiu dăruiește 100 ex. «A fost odată»	285
Circulare:	
— către direct. desp.	576
Conferențiar agronomic:	
— raportează despre activitate	160
— a înființat o însoțire în Hărman	291
— prezintă progr. de activitate	568
Conferințele Asociațiunii:	
— ținute în centru	285
— ținute de dl Dr. Lupaș	291

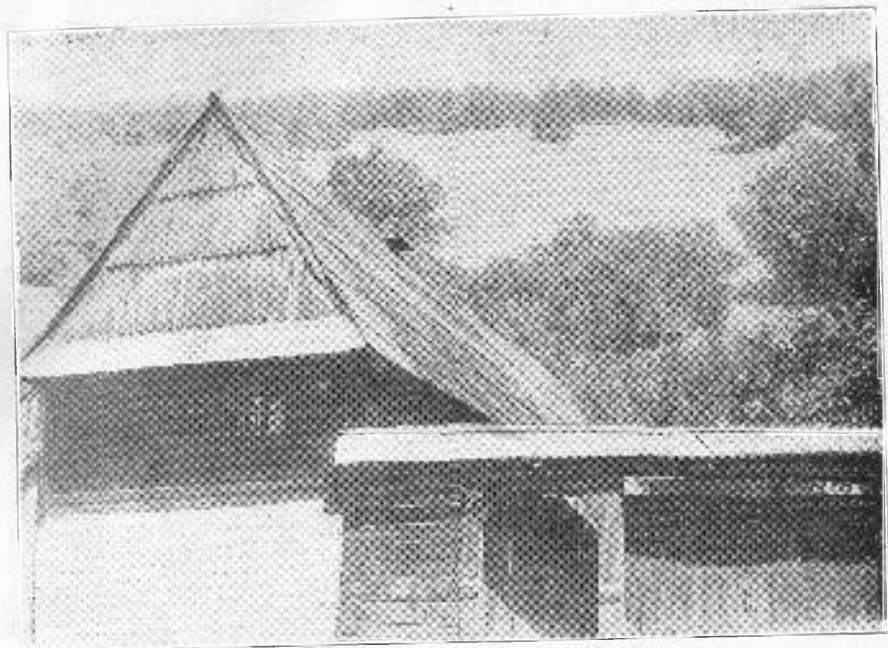
	Pag.		Pag.
Cooperative:		— adunarea cerc. 29 Sept. 1912	564
— dl V. C. Osvadă prezintă raport	163	<i>Blaj:</i>	
— comisiunea numită de comitetul central prezintă propuneri	281—284	— trimite 2 ex. «Serbările dela Blaj»	290
— dispozițiunile comitetului central	286—287	— o broșură despre îngr. copiilor	564
— dl Stroescu răspunde la dec. Nr. 215	289—290	<i>Bocșa:</i>	
— dl Dr. F. Cioban s'a oferit a lucra un proiect	482	— adun. cerc. din 27 Dec. 1911	161
— Concurs pentru ocuparea postului de conferențiar agron.	568	— s'a ținut ad. cerc.	477
Intern. din Cluj:		<i>Brad:</i>	
— raport privitor la clăd. intern.	567	— s'au ținut conf.	164
Intern. din Sibiu:		— i se dăruiesc cărți	285
— raport și propuneri	567	— a luat disp. pentru ad. cerc.	290
Despărțăminte:		— s'a ținut ad. cerc.	477
<i>Abrud-Câmpeni:</i>		<i>Bran:</i>	
— se votează ajutor 100 cor.	161	— a ținut prel. etc.	290
— a cumpărat un schiopicton	164	<i>Brașov:</i>	
— ad cerc. din 11 Aug. 1912	480	— s'au ținut conf. etc.	164
— prel. ținute la ad. cerc.	480	— înaintează lista prel.	285
— Școala de meserii și agricult. din Munții-Apuseni.	161	— s'a ținut ad. cerc.	477
— Se încredințează desp. se face raport	161	<i>Bucium-Jibou:</i>	
<i>Agnita:</i>		— adunarea de constituire	164
— adun. cerc. din 28 August 1912	482	<i>Caransebeș:</i>	
<i>Aiud Teiuș:</i>		— se decide dismembrarea desp.	159
— șed. com. cercual din 21 Dec. 1911	159	<i>Ceica:</i>	
— i se votează 100 cor. ajutor	164	— i se votează aj. de 100 cor.	161
— a abonat revista «Albina», etc	480	— i s'au dăruit broșuri	480
— s'a luat disp. să țină prelegeri	564	— adun. cercuală 28/VIII 1912	562
<i>Alba-Iulia:</i>		<i>Ciachi Gârbou:</i>	
— înaintează lista prel. proiectate	164	— adun. de constituire	164
<i>Beclean:</i>		— s'a constituit comitetul	290
— i s'a votat 100 cor. ajutor	159	<i>Cincu-mare:</i>	
— a înființat 3 agenturi	161	— adunarea de constituire	161
— a înființat 6 agenturi	285	— s'a ținut ad. cerc.	477
— a luat dispoziții pentru prel. pop.	290	<i>Cluj:</i>	
— s'a ținut un curs de analfabeți și 6 prelegeri populare	475	— i se votează 100 cor. ajutor	161
— adun. cerc. din 8 Sept. 1912	482	— a decis serbarea centenarului nașterii lui Bariț	284
<i>Beiuș:</i>		— șed. com. cerc. din 18/IV și 12/VI 1912	480
— i se votează 100 cor. ajutor	164	— preleg. pop. șed. adun. cerc. 21 Sept. 1913	564
— a aranjat 2 serate art. și 2 prel. populare	482	<i>Dej:</i>	
— s'a ținut prelegeri	564	— a stabilit programul de activitate	161
— s'a ținut 9 confer.	567	— a luat dispoziții ptru ad. cerc.	477
<i>Bistrița:</i>		— ținut prel. pop. în 3 comune	480
— s'au luat dispoziții pentru ținerea de conf.	161	<i>Deva:</i>	
		— a ținut 3 cursuri pentru analf.	475
		<i>Diciosânmărtin:</i>	
		— i se dă 50 cor. aj.	477
		— adun. cerc. 28 Aug. 1912	565
		— i se dăruiesc cărți pentru 5 bibl.	567
		<i>Dobra:</i>	
		— adun. cerc. din 12 Iulie 1912	480

	Pag.		Pag.
<i>Făgăraș:</i>		— s'au ținut 69 prelegeri populare și șezători	482
— a fixat termenul ad. cerc.	290	— a ținut 69 prelegeri	565
— adun. cerc. din 14 Iulie 1912	480	<i>Nocrichiu:</i>	
<i>Gherla:</i>		— adun. cercuală din 13 Aug. 1911	291
— a ținut prel. pop.	161	<i>Oravița:</i>	
— a ținut prel. pop. etc.	290	— directorul desp. demisionează	291
— teologii din Gherla pentru Asociațiune	483—488	<i>Panciova:</i>	
<i>Giurgeu:</i>		— adun. cerc. din 10 Dec. 1911	159
— adunarea de const.	290	— adun. cerc. din 1 Dec. 1912	567
<i>Hațeg:</i>		<i>Reghin:</i>	
— adun. cerc. din 29 Sept. 1912	565	— s'a ținut ad. cerc.	480
<i>Hunedoara:</i>		<i>Sălcuia:</i>	
— adun. cerc. din 1 Sept. 1912	482	— s'au anexat comune	162
<i>Ibașfalău:</i>		— s'a ținut ad. cerc.	477
— adun. cerc. din 6 Oct. 1912	565	<i>Săliște:</i>	
<i>Indol:</i>		— a comandat un schiopticon	162
— a hotărât să țină prelegeri	159	<i>Sătmar-Ugocia:</i>	
— prima adunare cercuală	565	— a decis înființarea unui atelier de ind. casnică	159
<i>Ineu:</i>		— se autorizează A. Lupeanu să țină prelegeri pop.	165
— se încredințează Dr. Ioan Suciu cu înființarea desp.	482	— a stabilit programul prel. pop.	291
<i>Iibou:</i>		— 6 teologi au ținut prelegeri etc.	480
— Dl G. Cherebețiu a fost încredințat cu înființarea desp.	567	— înaintează planul de dismembr.	565
<i>Iiu:</i>		<i>Sebeș:</i>	
— proc. verbal al ad. de const.	477	— prelegeri ținute și altele	165
— s'a constituit comitetul	480	— a ținut mai multe prelegeri	475
— s'a decis a se înf. case de cetit	567	<i>Șercaia:</i>	
<i>Lăpușul-unguresc:</i>		— proces verb. al adun. de const.	565
— a stabilit lista prelegerilor	285	— s'a const. comit. și prog. de lucru	567
— adun. cerc. din 29 Sept. 1912	567	<i>Sibiiu:</i>	
<i>Lugoj:</i>		— i se dă aj. de 100 cor.	165
— i se votează 100 cor. ajutor	161	<i>Sighișoara:</i>	
— adun. cerc. din 21 Sept. 1912	565	— adunarea cerc. din 12/VII 1912	562
<i>Măhaciu:</i>		<i>Șimleu:</i>	
— adun. de const. a desp.	161	— i se dă aj. de 100 Cor.	165
— a ținut 8 prelegeri	565	— se decide dismembrarea în 4 desp.	562
<i>Marghita:</i>		<i>Tășnad:</i>	
— a înființat agenturi	164	— a ținut prel. pop.	291
— s'au ținut prelegeri la adun. cerc.	482	<i>Teaca:</i>	
<i>Mediaș:</i>		— i se dă 50 cor. aj. pentru prelegeri	165
— adunarea cerc. din 6 Oct. 1912	567	<i>Timișoara:</i>	
<i>Mercurea:</i>		— la ad. cerc. s'au ținut prel.	291
— i se dă ajutorul de 100 cor.	164	— Ministrul de int. n'a încuviințat colecta pentru casa națională	481
<i>Murăș-Ludoș:</i>		— S'a închiriat un birou	567
— i se dă ajutorul de 100 cor.	164	<i>Tinca:</i>	
<i>Murăș-Oșorhei:</i>		— adunarea de const.	165
— adun. cerc. din 24 Sept. 1912	159	— s'a constituit comitetul	291
— i se dă aj. de 100 cor.	164	<i>Turda:</i>	
<i>Năsăud:</i>		— ad. cerc. din 4 Aug. 1912	481
— i se votează 100 cor. ajutor	159		
— Min. de int. a respins cererea pentru facerea unei colecte pe seama casei naționale	480		

	Pag.
Vișeu-Iza:	
— secretarul adm. raportează despre înființ. despărț.	162
— ad. cerc. din 1 Dec. 1912, cuv. presid. și raport com. cent.	537—552
Zărnești:	
— se votează 100 cor. aj.	162
— ad. cerc. din 1 Sept. 1912	482
Diapozitive:	
— s'au cumpărat dela dl T. R. Popescu	162
Donațiuni:	
— scrierile lăsate Asociațiunii de N. Densușianu	159
— dșoara Cunțan M. lasă după moarte scrierile sale Asoc	161
— Albina dăruiește 1000 cor. ptru fondul Muzeului etc.	285
— din lăsământul lui N. Densușianu s'a vândut «Domnii glorioși...»	477
— Simion Balomiri test. Asociațiunii 4000 cor.	564
Fundațiuni:	
— se aproabă vânzarea casei din Dej aparținătoare fund. Murășan	161
— în contul fond. G. Filip, s'a plătit K. 60·11	161
— s'a plătit darea fond. A. Iancu K. 17·41	161
— ajutoare din fund. Dr. Ioan Nichita	164
— s'a vândut un loc din fund. A. Iancu	284
— fund. Anca, Muntean, etc.	289
— burse diverse	475
— fund. Stoica	476
— burse din diversele fund.	476
— " " " "	480
— biroul să compună lit. fund. ale fund. G. Filep	481
— fund. Stoica	481
— fund. Petran o bursă vacantă	562
— " " se votează un stip.	564
— Se votează burse	566
Membri decedați:	162, 291, 478
Membri noi:	
— fondatori:	162, 287, 562, 566
— pe vieață:	160, 162, 287, 476, 562, 566
— ordinari:	160, 162, 288, 476, 562—563, 566.
Muzeu:	
— obiecte donate și cumpărate pag. 160, 162, 165, 285, 291, 476, 478, 481, 562, 526, 567.	

	Pag.
Personalul Asociațiunii:	
— Retribuția secretarilor	161
— Cursorul, i se urcă retribuția	162
— se urcă salariile: arhiv. Asoc., profesorilor și profesoarelor de la școala civilă	165
Prelegeri populare:	
— 4 premii pentru cele mai bune prelegeri	159
Premiul A. Murășanu:	
— concurs	581
— lucrare intrată	291
Rescumpărarea felicitărilor:	
— s'au încasat 478 cor.	165
Reuniunile învățătoarești:	
— Reuniunea învă. rom. gr.-or. din Caransebeș alege Aoc. membru onorar	566
Secțiile științifice literare:	
— desp. Cluj propune înființarea unei secții juridice	165
— proces verbal luat în ședința plenară	447—451
— raportul secretarului literar	452—456
— " " secției literare	457—458
— " " istorice	459—460
— " " școlare	460—466
— " " științifice	467—469
— " " economice	469—472
— " " și propunerile în chestia operatelor de contabilitate	472—475
— comitetul central ia act de deciziunile secțiilor	477
Socotelile „Asociațiunii“:	
— cassierul prezintă socotelile pe 1911 și buget pe 1913	285
— starea financiară a «Asoc.»	478—479
Stroescu V.:	
— biblioteca din Cluj	165
— concurs pentru 2 burse la 2 tâmplari	290
— concurs pentru 2 burse la 2 tâmplari	475
— pentru dantelerie	
— împărțirea bursei	476
Școala civilă de fete:	
— d-rei E. Petrașcu i-se promite rentă anuală	160
— gramatica maghiară s'a tipărit	160

	Pag.		Pag.
-- se comandă aparate fizicale	160	-- se numește o comisie	475
-- la jubileul școlii s'a adunat K. 2133-10	160	-- se încredințează cu supl. d-ra A. Broșteanu	475
-- în sem. I. nu s'au clasificat 2 eleve	162	-- s'a statorit clasificările elevilor	475
-- delegat inspector se numește dl A. Bârseanu	165	-- se angejează d-ra L. Greceanu ca profesoară	475
-- se publică concurs pentru un post de profesor	285	-- fostei directoare se dă escontentare	478
-- se dispensează de taxa școl. 8 eleve	385	-- pentru albumul oferit directoarei	478
-- ministrul a aprobat planul de învățământ	285	-- d-ra Broșteanu presintă invent. școlii	478
-- concurs	000	-- socotelile școlii se predau unei comisiuni	478
-- programul examenelor etc.	291	-- manualul tradus se dă spre censurare	478
-- se numește prof. Dr. E. Precup	475	-- d-ra S. Togan se angajează ca profesoară de desemn	482
-- Dr. E. Petrașcu își prezintă demisia	475	-- câte eleve s'au înscris	482
		-- ministrul a aprobat gram. magh.	482

Primul edificiu școlar închiriat din Tilișca.

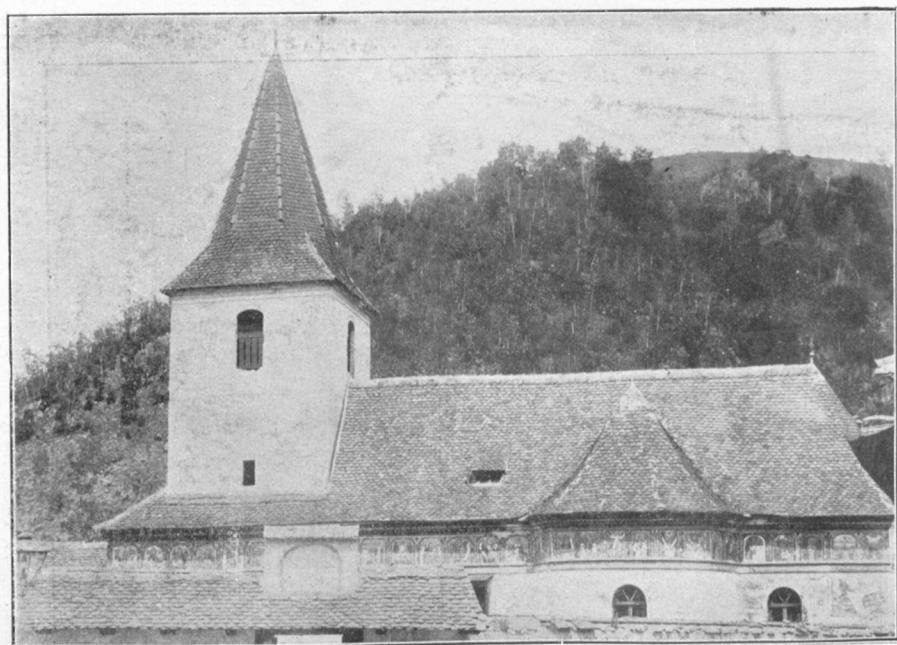
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Primul edificiu școlar propriu din Tilișca.

BCU Cluj Central University Library Cluj
Edificiul școlar de astăzi din Tilișca.

Biserica gr. or. din Tilișca.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O familie din Tilișca.

O familie din Tilișca.

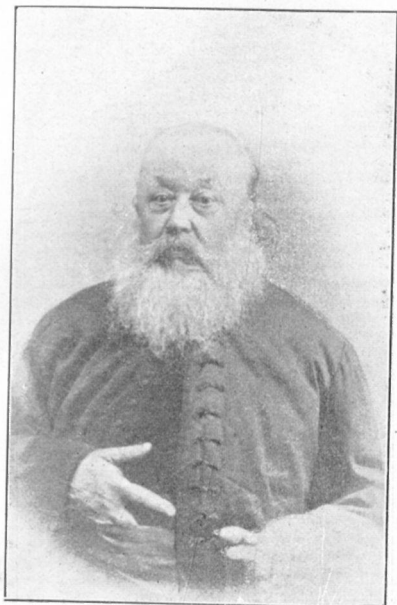

Port bărbătesc din Tilișca.

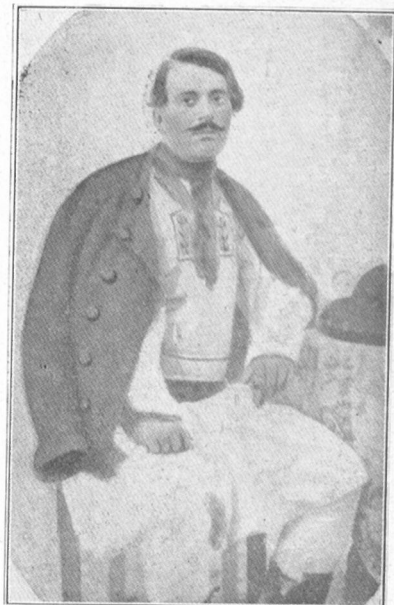

Pereche tânără din Tilișca.

Invățătorii școlii din Tilișca.

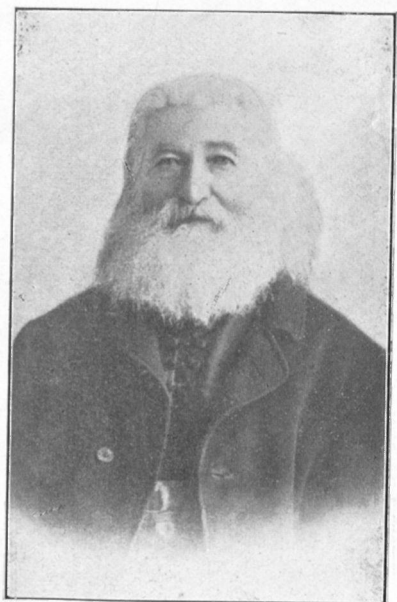

Dumitru Miclăuș.

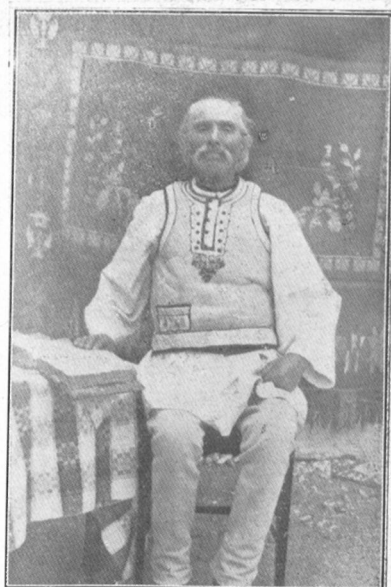

Macrea din Săcel.

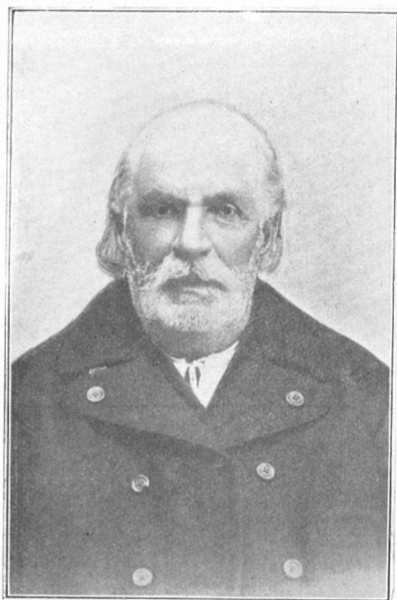
BCU Cluj / Central University Library Cluj

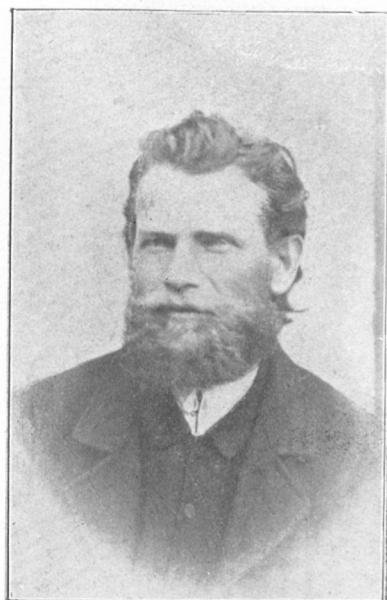
Ioan Iosof sen.

Ion Sârbu.

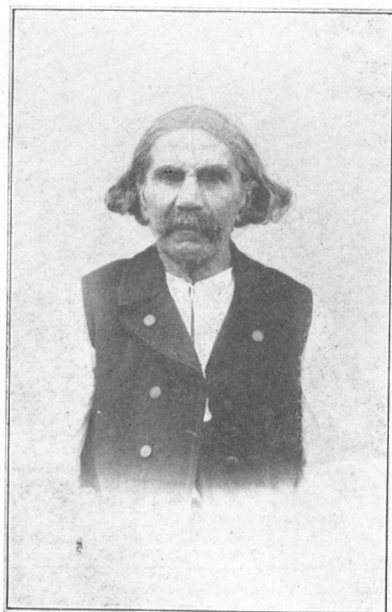

Ioan Lazar.

Petru Iuga senior.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Simion Gligor.

Daniil Iosof și fiul său Ilarie.

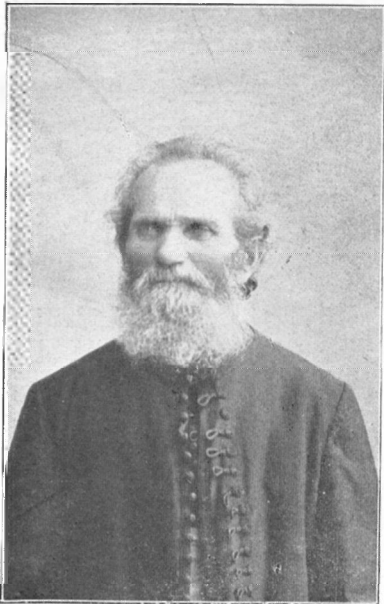

Candid Bratu.

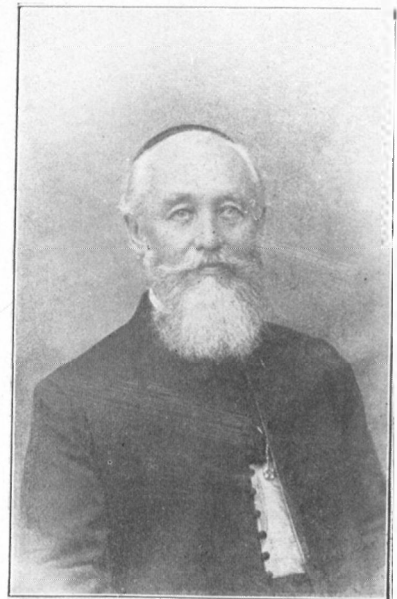

Dionisie Miclăuș.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

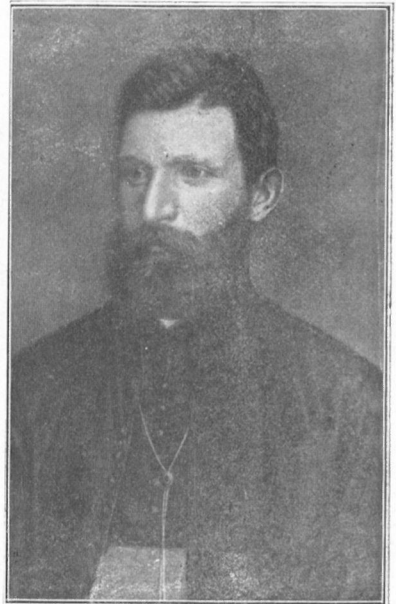
Teodor Pop.

Ioachim Muntean.

Dumitru Iosof.

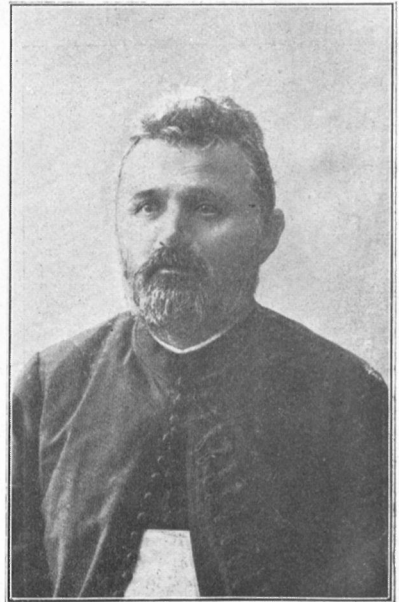

Vasile Iosof.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

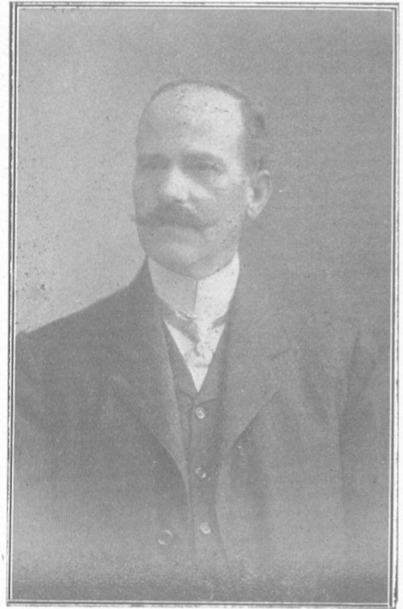
Toma Dragomir.

Manase Iar.

George Stăneasă.

Ioan Bratu.

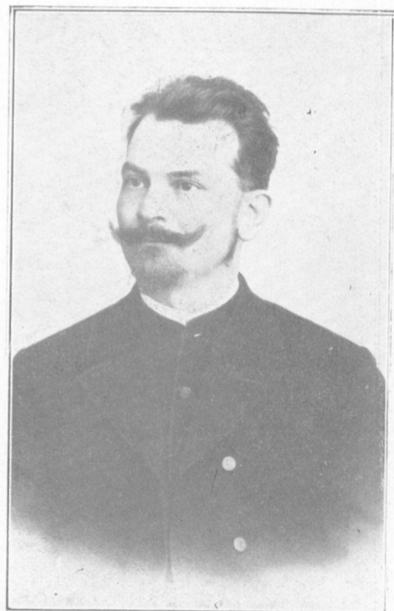
BCU Cluj / Central University Library Cluj

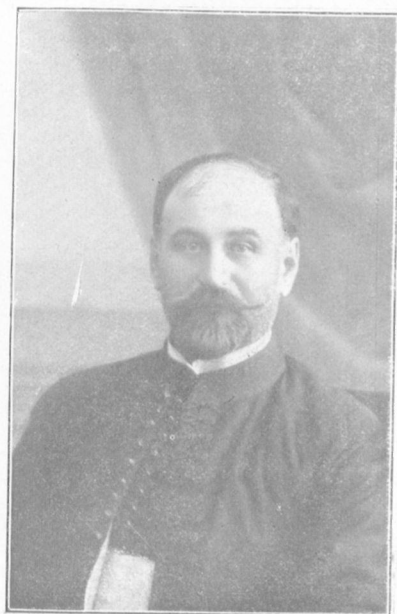
Valeriu Millea.

Dionisie Iuga.

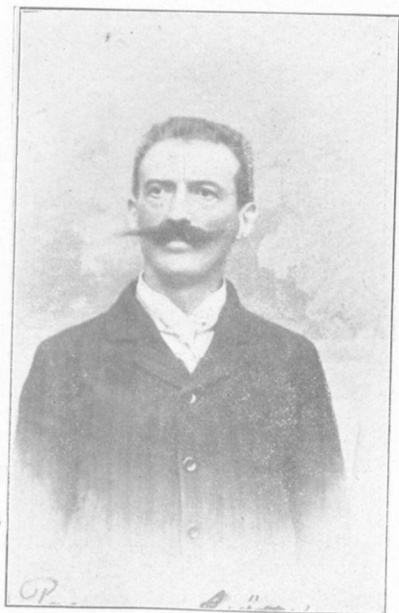

Petru Iuga junior.

Ioan Iosof junior.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

George Păcurar.

Terentiu Popovici.

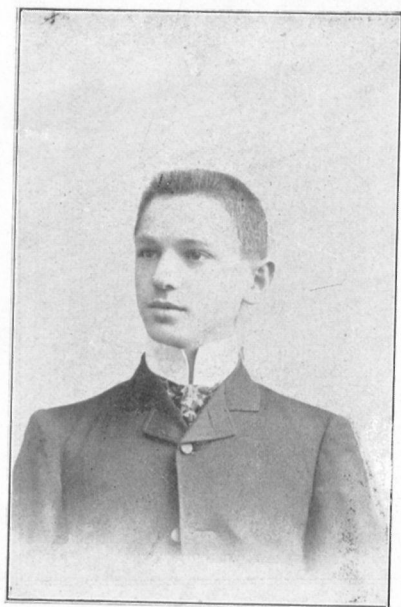

Nicolau Comanici.

Eva Negrilă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Corneliu Schiau.

Dănilă Săroiu.

Corpul învățătoresc de azi dela școala gr.-or. din Tilișca.